

TÜRKİYE
2017 YILI
AKARYAKIT KALİTESİ İZLEME SİSTEMİ
(AKİS)
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3
2. GİRİŞ	4
3. AKARYAKIT KALİTESİ İZLEME SİSTEMİ	5
3.1. Örneklem Seçim Yöntemi	5
3.2. Seçilen Örnek Sayısı	5
4. 2017 YILI AKİS VERİLERİ	7
4.1. Motorin Verileri	7
4.2. Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Verileri	7
4.3. Akaryakıt Kalitesi İzleme Sistemine İlişkin Raporların Yıllara Göre İncelenmesi	13
5. SONUÇ	17

ŞEKİLLER

Şekil 1: Yıllara Göre K. Benzin 95 Oktan Ve Motorin Numunelerinde Teknik Düzenlemelere Uygunluk	16
--	----

TABLolar

Tablo 1: İller Bazında Yaz Ve Kış Dönemlerinde Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Ve Motorin Türlerinin Her Biri İçin Seçilen Toplam Örnek Sayıları Ve Sonuçları	8
Tablo 2: Akis Kapsamında Analizi Yapılan Motorin Numunelerin Parametre Değerlerinin Ayrıntıları	11
Tablo 3: Akis Kapsamında Analizi Yapılan Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Numunelerin Parametre Değerlerinin Ayrıntıları	12
Tablo 4: Akis Kapsamında Yıllara Göre Motorin Numunelerine İlişkin Veriler	14
Tablo 5: Akis Kapsamında Yıllara Göre K. Benzin 95 Oktan Numunelerine İlişkin Veriler	15

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye petrol piyasasında piyasaya arz edilen akaryakıtların kalitesine yönelik risklerin ve bunlara ilişkin önlemlerin belirlenebilmesi, akaryakıtların teknik düzenlemelerde yer alan özellik değerlerine uygunluğunun dönemsel gelişmeler ile bunların coğrafi dağılımı üzerinden izlenmesi, derlenmesi, yorumlanması ve raporlanması amacı ile her yıl yaz ve kış olmak üzere iki dönem şeklinde Akaryakıt Kalitesi İzleme Sistemi (AKİS) kapsamında çalışma yapılmaktadır.

2017 yılında yapılan AKİS çalışmasında dağıtıcı lisansı sahipleri tarafından Kurum'a bildirilen 2016 yılına ait iller bazında yurt içi akaryakıt satış bildirimleri esas alınarak her bir ilden alınması gerekli numune sayısı yaz ve kış dönemlerinin her biri için 262 adet motorin, 262 adet kurşunsuz benzin 95 oktan olarak belirlenmiştir. Yaz ve kış dönemi için toplam 457 adet motorin, 405 adet kurşunsuz benzin 95 oktan numunesi alınarak analizi gerçekleştirilmiştir. Analizler neticesinde 7 adet motorin numunesi ile 1 adet kurşunsuz benzin 95 oktan numunesi teknik düzenlemelere aykırı çıkmıştır.

Teknik düzenlemelere aykırı motorin numuneleri Ankara, Aydın, Eskişehir, Hatay, İstanbul ve Konya illerinden, teknik düzenlemelere aykırı benzin numunesi ise Eskişehir ilinden alınmıştır.

Teknik düzenlemelere aykırı motorin numunelerinin "*Toplam Kirlilik, Parlama Noktası ve Damıtma %95 Sıcaklıkta*" parametresi, kurşunsuz benzin 95 oktan numunesinin ise "*Kaynama Noktası Sonu, Araştırma Oktan Sayısı ve Motor Oktan Sayısı*" parametreleri teknik düzenlemelere aykırı çıkmıştır.

2. GİRİŞ

Akaryakıt kalitesinin izlenmesi ve sonuçlarının raporlanması, Avrupa Birliği'nin benzin ve motorin kalitesine ilişkin 98/70/AT, akaryakıtlarda kükürt oranının azaltılmasına ilişkin 99/32/AT Yönergeleri ile AB ülkeleri açısından zorunlu bir uygulama olup, AB uyum sürecinde Türkiye'de de akaryakıt kalitesi izleme sisteminin oluşturulması bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bu çerçevede Kurumumuzca piyasaya akaryakıt olarak sunulan ürünlerin kalitesinin takibine yönelik olarak Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik 25/06/2011 tarihli ve 27975 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, söz konusu düzenlemeyle anılan yönetmeliğe "*Akaryakıt Kalitesi İzleme Sistemi uygulamaları kapsamında, piyasada serbest dolaşımda bulunan akaryakıt türlerinden alınacak numune sayıları, numune alınacak akaryakıt türleri, numune alınacak mahallerin tespiti ve sonuçların raporlanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul kararıyla belirlenir.*" hükmü eklenmiştir. "Petrol Piyasasında Akaryakıt Kalitesi İzleme Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar" ise 28/07/2011 tarih ve 3339-13 sayılı Kurul Kararı ile kabul edilmiş olup, 5 Ağustos 2011 tarih ve 28016 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Türkiye'de;

- ✚ Piyasaya akaryakıt olarak arz edilen veya dolaşımda bulunan benzin türlerinin, Türk Standardları Enstitüsü tarafından hazırlanan "TS EN 228 Otomotiv Yakıtları - Kurşunsuz Benzin - Özellikler ve Deney Yöntemleri" standardına uygun olması,
- ✚ Piyasaya akaryakıt olarak arz edilen veya dolaşımda bulunan motorin türlerinin, Türk Standardları Enstitüsü tarafından hazırlanan "TS EN 590 Otomotiv Yakıtları-Dizel (Motorin)-Gerekler ve Deney Yöntemleri" standardına uygun olması

zorunludur.

3. AKARYAKIT KALİTESİ İZLEME SİSTEMİ

3.1. Örneklem Seçim Yöntemi

3339-13 sayılı Kurul Kararı'nın 5 inci maddesinin beşinci fıkrasında “Her bir dönemde, her bir ilden bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen esaslara göre numune alınacak akaryakıt istasyonları, Petrol Piyasası Dairesi Başkanlığınca basit tesadüfî örnekleme yöntemi ile belirlenerek Başkan onayına sunulur.” hükmü yer almaktadır.

Olasılıklı örnekleme seçimlerinde en sık kullanılan yöntemlerden biri olan basit tesadüfî örnekleme yöntemi, temelde kitlede yer alan tüm birimlerin örneğe girme olasılıklarının eşit olması prensibine dayanmakta ve bu durum kitledeki değişkenliğin örnekleme korunmasına olanak sağlayarak örneklemin kitleyi temsil etme yeteneğini arttırmaktadır. Söz konusu yöntemle örneklemden elde edilen ve **yansız olan** istatistikler ile kitle parametreleri hakkında kestirimlerde bulunulması sağlanmaktadır. Çalışma kapsamında herhangi bir il için numune alınacak akaryakıt istasyonlarının belirlenmesinde, o ilde yer alan tüm istasyonlara eşit seçilme şansı verilerek tesadüfî olarak istasyonların belirlenmesi sağlanmaktadır.

Söz konusu hüküm ve yukarıda yer alan açıklamalar uyarınca;

- ✚ Yaz dönemi için numune alınacak istasyonlar; dağıtıcı lisansı sahipleri tarafından Kurum'a bildirilen 2016 yılına ait iller bazında yurt içi akaryakıt satış bildirimleri esas alınarak her bir ilden alınması gerekli numune sayısı belirlenmiş olup, numune alınacak istasyonlar 28/04/2017 tarihinde istasyon otomasyon sisteminde yer alan bayilik lisansı (istasyonlu) sahipleri arasından,
- ✚ Kış dönemi için numune alınacak istasyonlar; dağıtıcı lisansı sahipleri tarafından Kurum'a bildirilen 2016 yılına ait iller bazında yurt içi akaryakıt satış bildirimleri esas alınarak her bir ilden alınması gerekli numune sayısı belirlenmiş olup, numune alınacak istasyonlar 27/11/2016 tarihinde istasyon otomasyon sisteminde yer alan bayilik lisansı (istasyonlu) sahipleri arasından

bilgisayar programı aracılığıyla basit tesadüfî örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir.

3.2. Seçilen Örnek Sayısı

Petrol Piyasasında Akaryakıt Kalitesi İzleme Sistemine İlişkin Usul ve Esasların 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan

“(3) Akaryakıt Kalitesi İzleme Sistemi kapsamında alınacak numune sayısının belirlenmesinde her yıl dağıtıcı lisansı sahipleri tarafından Kuruma bildirilen bir önceki yıla ait yurt içi akaryakıt satış miktarı esas alınır. İlgili standartlarda yer alan yaz ve kış dönemlerinde en az birer defa olmak üzere, pazar payı yüzde 10 veya daha fazla olan her akaryakıt türü için,

Dağıtıcı lisansı sahiplerince bir önceki yıl ikmal edilen akaryakıt miktarlarının (benzin ve motorin türleri) toplamının 15 milyon ton veya daha fazla olması durumunda en az 200,

Dağıtıcı lisansı sahiplerince bir önceki yıl ikmal edilen akaryakıt miktarlarının (benzin ve motorin türleri) toplamının 15 milyon tondan az olması durumunda en az 100,

adet numune alınır. Pazar payı yüzde 10'dan az olan akaryakıtlardan, pazar payıyla orantılı olarak hesaplanan sayıda numune alınır.”

hüküm gereğince 2016 yılı verilerine göre ülkemizde **22.322.574 ton** motorin, **2.234.045 ton** benzin olmak üzere toplam **24.556.619 ton** akaryakıt (benzin ve motorin) ikmal edildiğinden AKİS kapsamında Türkiye “**büyük ülke**” kapsamında değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, örnekleme için “*Bir ülke içerisinde makro bölgelerin oluşturulması (akaryakıt arz modellerine dayalı olarak) mümkün değilse, ülke sadece coğrafi ve idarî ölçütler kullanılarak bölgelere ayrılmalıdır. Akaryakıt değişiminin güvenilir şekilde tespiti amacıyla, her akaryakıt türü için alınması gereken asgarî numune sayısı küçük ülkeler için 100'e ve büyük ülkeler için 200'e arttırılmalıdır.*” şeklinde tanımlanan “**Model B**” kullanılmıştır.

Bu çerçevede, her bir ilden en az bir numune alınabilmesi amacıyla yaz ve kış dönemlerinin her birinde ülke genelinde;

✚ Motorin için toplam **524** adet

- 262 adet yaz için
- 262 adet kış için

✚ Kurşunsuz benzin 95 oktan için toplam **524** adet

- 262 adet yaz için
- 262 adet kış için

istasyonlu bayilik lisansı sahibi örnekleme seçilmiş olup, her bir istasyonun ikmal tabancalarından birer takım motorin ve kurşunsuz benzin 95 oktan numunesi alınması hedeflenmiştir.

28/07/2011 tarih ve 3339-13 sayılı Kurul Kararı'nın 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında “*Akaryakıt Kalitesi İzleme Sistemi uygulamasında, numuneler Kurum adına denetim yapmakla yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları vasıtasıyla Denetim Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda alınır.*” hükmü uyarınca, numuneler Denetim Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda Kurumumuzun protokol imzalamış olduğu ve numune alma konusunda eğitimli olan İçişleri Bakanlığı (İl Emniyet Müdürlükleri ve İl Jandarma Komutanlıkları) ekiplerince alınmıştır. TS EN 590 standardına göre motorin için yaz dönemi 1 Nisan-31 Ekim +/- 15 gün, TS EN 228 standardına göre benzin için yaz dönemi 1 Nisan-31 Ekim +/- 4 hafta olarak belirlenmiş olup, numune alımlarında bu dönemler esas alınmaktadır.

4. 2017 YILI AKİS VERİLERİ

4.1. Motorin Verileri

AKİS kapsamında yaz ve kış dönemi için toplam 457 adet motorin numunesi alınarak analizi gerçekleştirilmiştir. Motorin numunelerinin sadece %1,5' i (7 Adet) teknik düzenlemelere aykırı çıkmıştır. Bir başka deyişle motorin numunelerinin %98,5'si teknik düzenlemelere uygundur. Alınan numunelerinin tamamının ulusal marker seviyesi geçerli çıkmıştır.

Yapılan araştırma neticesinde analiz raporları ulaşmayan lisans sahiplerinin istasyonlarının kapalı veya tadilatta olduğu ya da istasyonda ürün bulunmadığı tespit edilmiştir.

Teknik düzenlemelere aykırı motorin numuneleri **Ankara, Aydın, Eskişehir, Hatay, İstanbul ve Konya** illerinden alınmıştır. Aydın'dan alınan numunenin "*Toplam Kirlilik*" parametresi, Ankara ve İstanbul'dan alınan numunelerin "*Parlama Noktası*" parametresi, Eskişehir, Hatay ve Konya'dan alınan numunelerin ise "*Damıtma %95 Sıcaklıkta*" parametresi teknik düzenlemelere aykırı çıkmıştır.

4.2. Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Verileri

AKİS kapsamında yaz ve kış dönemi için toplam 405 adet kurşunsuz benzin 95 oktan numunesi alınarak analizi gerçekleştirilmiştir. Motorin numunelerinin sadece %0,2' si (1 Adet) teknik düzenlemelere aykırı çıkmıştır. Bir başka deyişle motorin numunelerinin %99,8'si teknik düzenlemelere uygundur. Alınan numunelerinin tamamının ulusal marker seviyesi geçerli çıkmıştır.

Yapılan araştırma neticesinde analiz raporları ulaşmayan lisans sahiplerinin istasyonlarının kapalı veya tadilatta olduğu ya da istasyonda ürün bulunmadığı tespit edilmiştir.

Teknik düzenlemelere aykırı benzin numunesi **Eskişehir** ilinden alınmıştır. Eskişehir'den alınan numunenin "*Kaynama Noktası Sonu, Araştırma Oktan Sayısı ve Motor Oktan Sayısı*" parametreleri teknik düzenlemelere aykırı çıkmıştır.

Tablo 1: İller Bazında Yaz ve Kış Dönemlerinde Kurşunsuz Benzin 95 Oktan ve Motorin Türlerinin Her Biri İçin Seçilen Toplam Örnek Sayıları ve Sonuçları

İL	Yaz Dönemi								Kış Dönemi							
	Benzin Türleri				Motorin Türleri				Benzin Türleri				Motorin Türleri			
	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı
Adana	6	4	0	0	6	7	0	0	6	8	0	0	6	9	0	0
Adıyaman	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Afyonkarahisar	3	2	0	0	3	3	0	0	3	4	0	0	3	3	0	0
Ağrı	1	1	0	0	1	3	0	0	1	2	0	0	1	2	0	0
Aksaray	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0
Amasya	1	0	0	0	1	0	0	0	1	2	0	0	1	3	0	0
Ankara	18	13	0	0	18	13	0	0	18	16	0	0	18	18	1	0
Antalya	10	6	0	0	10	6	0	0	10	9	0	0	10	12	0	0
Ardahan	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Artvin	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Aydın	4	2	0	0	4	2	1	0	4	4	0	0	4	4	0	0
Balıkesir	5	1	0	0	5	1	0	0	5	6	0	0	5	7	0	0
Bartın	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Batman	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Bayburt	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Bilecik	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Bingöl	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Bitlis	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Bolu	2	1	0	0	2	1	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
Burdur	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Bursa	11	7	0	0	11	7	0	0	11	11	0	0	11	11	0	0
Çanakkale	2	0	0	0	2	0	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
Çankırı	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Çorum	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Denizli	4	0	0	0	4	0	0	0	4	4	0	0	4	4	0	0
Diyarbakır	2	1	0	0	2	1	0	0	2	1	0	0	2	1	0	0
Düzce	2	2	0	0	2	3	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
Edirne	2	0	0	0	2	0	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
Elazığ	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Erzincan	1	1	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0	1	2	0	0

İL	Yaz Dönemi								Kış Dönemi							
	Benzin Türleri				Motorin Türleri				Benzin Türleri				Motorin Türleri			
	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı
Erzurum	2	2	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
Eskişehir	3	3	1	0	3	4	1	0	3	3	0	0	3	3	1	0
Gaziantep	5	0	0	0	5	0	0	0	5	5	0	0	5	5	0	0
Giresun	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0
Gümüşhane	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
Hakkâri	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Hatay	4	4	0	0	4	6	1	0	4	4	0	0	4	4	0	0
Iğdır	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Isparta	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
İstanbul	48	0	0	0	48	0	0	0	48	54	0	0	48	54	1	0
İzmir	14	14	0	0	14	14	0	0	14	13	0	0	14	13	0	0
Kahramanmaraş	3	3	0	0	3	4	0	0	3	2	0	0	3	3	0	0
Karabük	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Karaman	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Kars	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Kastamonu	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Kayseri	4	5	0	0	4	8	0	0	4	2	0	0	4	3	0	0
Kırıkkale	2	2	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
Kırklareli	2	2	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
Kırşehir	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0
Kilis	1	1	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0	1	2	0	0
Kocaeli	8	3	0	0	8	3	0	0	8	8	0	0	8	10	0	0
Konya	8	3	0	0	8	5	1	0	8	8	0	0	8	8	0	0
Kütahya	2	1	0	0	2	1	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
Malatya	2	2	0	0	2	2	0	0	2	1	0	0	2	2	0	0
Manisa	5	5	0	0	5	7	0	0	5	5	0	0	5	5	0	0
Mardin	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Mersin	6	6	0	0	6	6	0	0	6	5	0	0	6	5	0	0
Muğla	5	2	0	0	5	2	0	0	5	5	0	0	5	5	0	0
Muş	1	1	0	0	1	2	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0
Nevşehir	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	3	0	0

İL	Yaz Dönemi								Kış Dönemi							
	Benzin Türleri				Motorin Türleri				Benzin Türleri				Motorin Türleri			
	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı	Hedef Numune Sayısı	Alınan Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	UM Geçersiz Numune Sayısı
Niğde	1	0	0	0	1	0	0	0	1	2	0	0	1	2	0	0
Ordu	2	2	0	0	2	4	0	0	2	2	0	0	2	3	0	0
Osmaniye	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0
Rize	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Sakarya	4	3	0	0	4	6	0	0	4	8	0	0	4	11	0	0
Samsun	4	3	0	0	4	2	0	0	4	1	0	0	4	1	0	0
Siirt	1	0	0	0	1	0	0	0	1	2	0	0	1	2	0	0
Sinop	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Sivas	2	2	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
Şanlıurfa	3	1	0	0	3	1	0	0	3	0	0	0	3	0	0	0
Şırnak	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0
Tekirdağ	4	2	0	0	4	4	0	0	4	4	0	0	4	11	0	0
Tokat	2	0	0	0	2	0	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
Trabzon	3	0	0	0	3	0	0	0	3	3	0	0	3	5	0	0
Tunceli	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Uşak	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Van	1	1	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0	1	2	0	0
Yalova	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0
Yozgat	1	0	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0	1	2	0	0
Zonguldak	2	0	0	0	2	0	0	0	2	2	0	0	2	2	0	0
TOPLAM	262	138	1	0	262	165	4	0	262	267	0	0	262	292	3	0

Tablo 2: AKİS Kapsamında Analizi Yapılan Motorin Numunelerinin Parametre Değerlerinin Ayrıntıları

Parametre	Birim	Numune Sayısı	Aykırı Numene Sayısı	En Küçük Değer	En Büyük Değer	Ortalaması	Standart Sapma	Deney Yöntemi	Sınır Değerleri	
								Yöntem	Asgari	Azami
Yoğunluk 15 °C	kg/m ³	457	0	822,2	843,7	828,9	4,0	EN ISO 12185	820	845
Viskozite 40 °C	mm ² /s	457	0	2,487	3,622	2,9	0,2	EN ISO 3104	2	4,5
Toplam Kirlilik	mg/kg	457	1	0,4	207,5	9,9	14,0	EN 12662	-	24
Oksidasyon Kararlılığı	g/m ³	457	0	0,3	14,9	3,3	3,2	EN ISO 12205	-	25
Parlama Noktası	°C	457	2	40	68	60,5	3,0	EN 2719	55	-
Soğuk Filtre Tıkanma Noktası	°C	457	0	-31	-2	-16,0	6,6	EN 116	-	+5 (Yaz) -15(Kış)
Damıtma 250 °C	%(V/V)	457	0	16,8	46,7	31,9	5,6	EN ISO 3405	-	65
Damıtma 350 °C	%(V/V)	457	0	89,1	96,9	93,1	1,2		85	-
Damıtma %95'te sıcaklık	°C	457	4	93,7	365,1	351,0	21,3		-	360
Karbon Kalıntısı	%(m/m)	457	0	0	0,3	0,0	0,0	EN ISO 10370	-	0,3
Su	mg/kg	457	0	0,005	176	59,2	24,2	EN ISO 12937	-	200
Kül	%(m/m)	457	0	0	0,01	0,0	0,0	EN ISO 6245	-	0,01
Kükürt	mg/kg	457	0	1,56	11,34*	6,1	1,6	EN ISO 20846	-	10
YAME	%(V/V)	457	0	0	7	0,7	1,1	EN 14078	-	7
Aromatik Hidrokarbonlar	%(m/m)	457	0	0,3	7,5	2,1	0,7	EN 12916	-	8
Setan Sayısı	-	457	0	51,1	69,1	55,0	2,5	EN ISO 5165	51	-
Setan İndisi	-	457	0	47,5	60,2	54,7	2,4	EN ISO 4264	46	-
Yağlama Özelliği	µm	457	0	180	450	331,8	61,6	EN ISO 12156-1	-	460
Bakır Şerit Korozyonu	Derece	457	0	1a	1a			EN ISO 2160		1

*Parametreler ölçüm belirsizlik sınırları içerisinde yer almaktadır.

Tablo 3: AKİS Kapsamında Analizi Yapılan Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Numunelerinin Parametre Değerlerinin Ayrıntıları

Parametre	Birim	Numune Sayısı	Aykırı Numune Sayısı	En Küçük Değer	En Büyük Değer	Ortalaması	Standart Sapma	DeneY Yöntemi	Sınır Değerleri		
									Asgari	Azami	
Yoğunluk	kg/m ³	405	0	729,3	760,7	737,2	5,2	EN ISO 12185	720	775	
Mevcut Gom	mg/100m L	405	0	0	4,6	1,0	1,0	EN ISO 6246	-	5	
Oksidasyon Kararlılığı	Dak	405	0	360	2880	530,4	389,0	EN ISO 7536	360	-	
Kaynama Noktası Sonu	°C	405	1	174,8	324,2	189,1	8,8	EN ISO 3405	-	210	
Damıtma Kalıntı Oranı	%(v/v)	405	0	0	1,7	0,9	0,2		-	2	
Buharlaştırma %E70	%(v/v)	405	0	33,2	50,8*	44,7	2,9		20,0 (Yaz); 22,0 (Kış)	48,0 (Yaz); 50,0 (Kış)	
Buharlaştırma %E100	%(v/v)	405	0	46,9	65,8	63,0	2,0		46,0 (Yaz); 46,0 (Kış)	71	
Buharlaştırma %E150	%(v/v)	405	0	78,5	94,2	89,6	2,2		75	-	
Buhar Basıncı	kPa	405	0	52	85,5	73,7	9,7	EN 13016-1	45,0 (Yaz); 60,0 (Kış)	60,0 (Yaz); 90,0 (Kış)	
Buhar Kilitleme İndisleri	-	405	0	10,9	1206,4*	1019,6	161,6	TS EN 228		1150 (Geçiş Dönemi)	
Oksijen	%(m/m)	405	0	0,47	3,08	2,0	0,4	EN 13132	-	2,7	3,7
Metanol	%(v/v)	405	0	0,1	0,5	0,2	0,1		-	3	3
Etanol		405	0	0,17	4,4	3,0	0,6		-	5	10
İzo-propil alkol		405	0	0,01	0,3	0,2	0,0		-	10	12
İzo-bütıl alkol		405	0	0,01	0,2	0,2	0,0		-	10	15
Tersiyer Bütıl Alkol		405	0	0,01	0,2	0,2	0,0		-	7	15
Eterler		405	0	0,2	11,8	4,8	1,4		-	15	22
Diğer Oksijenli Bileşikler		405	0	0,01	0,5	0,2	0,0		-	10	15
Kurşun	mg/L	405	0	0,1	2,9	2,3	0,7	EN 237	-	5	
Kükürt	mg/kg	405	0	0,1	9,3	5,1	2,5	EN ISO 20846	-	10	
Benzen	%(v/v)	405	0	0,49	0,9	0,7	0,1	EN 12177	-	1	
Olefinler	%(v/v)	405	0	0,48	12	4,4	3,1	EN 15553	-	18	
Aromatikler	%(v/v)	405	0	24,9	35,2*	31,7	2,0		-	35	
Araştırma Oktan Sayısı	-	405	1	87,6	97,3	95,8	0,6	ISO 5164	95	-	
Motor Oktan Sayısı	-	405	1	80,8	88,5	85,9	0,8	ISO 5163	85	-	
Bakır Şerit Korozyonu	Derece	405	0	1a	1a	1a		EN ISO 2160		1	

*Parametreler ölçüm belirsizlik sınırları içerisinde yer almaktadır.

4.3. Akaryakıt Kalitesi İzleme Sistemine İlişkin Raporların Yıllara Göre İncelenmesi

Bu yıl 5'incisi yapılan 2017 yılı yaz ve kış dönemlerine ilişkin AKİS raporu, Türkiye'de daha önce 2011, 2015 ve 2016 yılları için yaz ve kış dönemleri, 2012 yılı için ise yalnızca yaz dönemi için gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda, söz konusu dönemler için 2011 yılı AKİS uygulamasında her bir üründen en az 100 adet olmak üzere benzin ve motorin numuneleri, 2012, 2015, 2016 ve 2017 yılları uygulamalarında ise her bir üründen en az 200 adet olmak üzere benzin ve motorin numuneleri alınması hedeflenerek akaryakıt kalitesinin izlenmesi sağlanmıştır.

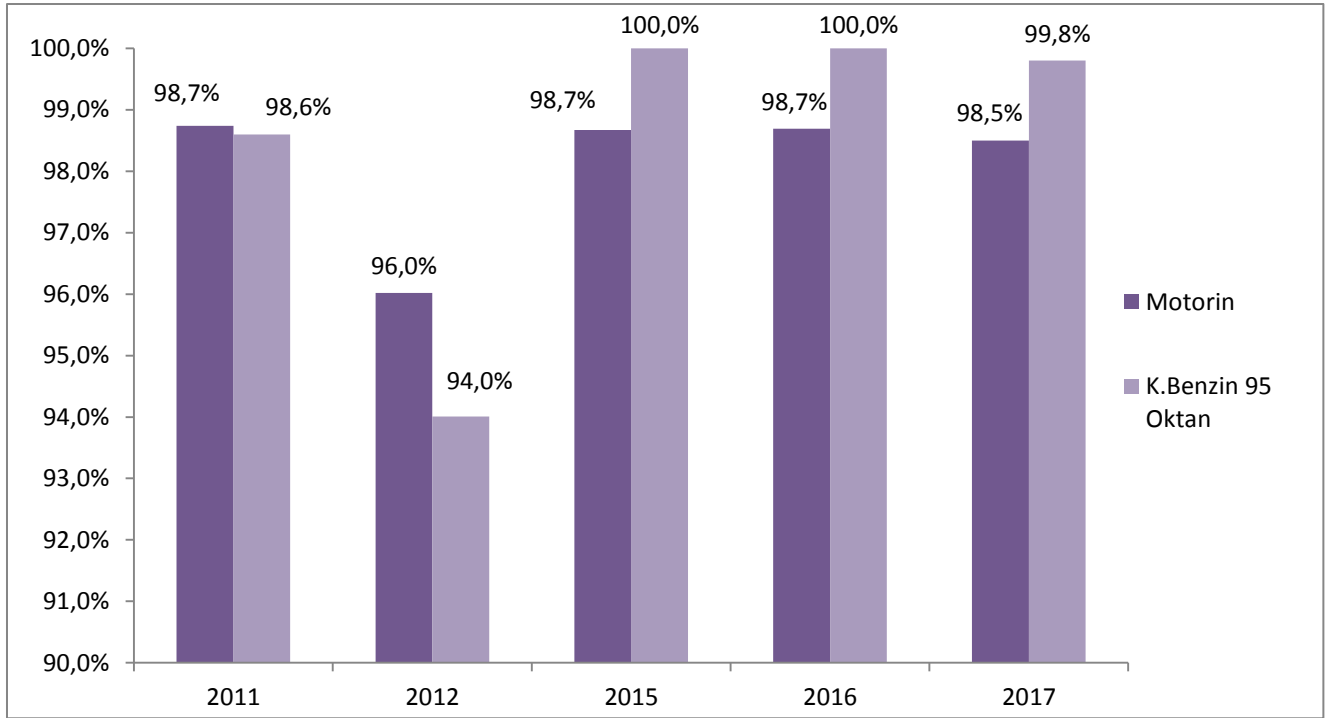
Benzin ve motorin için alınması hedeflenen ve alınan numune sayıları ile söz konusu numunelerin teknik düzenlemelere uygunluk ve ulusal marker geçerlilik durumlarına ilişkin analiz sonuçları Tablo 4 ve Tablo 5'te özetlenmektedir.

Tablo 4: AKİS Kapsamında Yıllara Göre Motorin Numunelerine İlişkin Veriler

Yıl	2011	2012	2015	2016	2017
Raporun Dönemi	Yaz/Kış	Yaz	Yaz/Kış	Yaz/Kış	Yaz/Kış
Belirlenen Numune Sınırı	En Az 100	En Az 200	En Az 200	En Az 200	En Az 200
Örnekleme Seçim Yöntemi	Basit Tesadüfi Örnekleme	Basit Tesadüfi Örnekleme	Basit Tesadüfi Örnekleme	Basit Tesadüfi Örnekleme	Basit Tesadüfi Örnekleme
Belirlenen Numune Sayısı	268	213	432	426	524
Alınan Numune Sayısı	238	201	376	383	457
Numunelere Ulaşamama Yüzdesi(%)	11	6	13	10	13
Teknik Düz. Aykırı & Marker Geçerli Numune Sayısı	3	8	5	3	7
Teknik Düz. Aykırı & Marker Geçersiz Numune Sayısı	0	0	0	2	0
Teknik Düz. Uygun & Marker Geçerli Numune Sayısı	235	193	371	378	450
Teknik Düz. Uygun & Marker Geçersiz Numune Sayısı	0	0	0	0	0
Teknik Düzenlemeler Uygunluk Oranı(%)	98,7	96,0	98,7	98,7	98,5
Analiz Yapılan Parametre Sayısı	19	19	19	19	19
Teknik Düzenlemelere Aykırılık Nedeni Parametre	Kükürt	Damıtma %95'te Sıcaklık	Damıtma %95'te Sıcaklık	Damıtma %95'te Sıcaklık	Damıtma %95'te Sıcaklık
		Damıtma 250 °C	Soğuk Filtre Tıkanma Noktası	Karbon Kalıntısı	Toplam Kirlilik
		Damıtma 350 °C	Su	Kükürt	Parlama Noktası
		Kükürt		Parlama Noktası	

Tablo 5: AKİS Kapsamında Yıllara Göre K. Benzin 95 Oktan Numunelerine İlişkin Veriler

Yıl	2011	2012	2015	2016	2017
Raporun Dönemi	Yaz/Kış	Yaz	Yaz/Kış	Yaz/Kış	Yaz/Kış
Belirlenen Numune Sınırı	En Az 100	En Az 200	En Az 200	En Az 200	En Az 200
Örnekleme Seçim Yöntemi	Basit Tesadüfi Örneklem	Basit Tesadüfi Örneklem	Basit Tesadüfi Örneklem	Basit Tesadüfi Örneklem	Basit Tesadüfi Örneklem
Dönemler için Belirlenen Numune Sayısı	268	213	432	426	524
Alınan Numune Sayısı	214	167	339	321	405
Numunelere Ulaşamama Yüzdesi(%)	20	22	22	25	23
Teknik Düz. Aykırı& Marker Geçerli Numune Sayısı	3	10	0	0	1
Teknik Düz. Aykırı & Marker Geçersiz Numune Sayısı	0	0	0	0	0
Teknik Düz. Uygun & Marker Geçerli Numune Sayısı	211	157	339	321	404
Teknik Düz. Uygun& Marker Geçersiz Numune Sayısı	0	0	0	0	0
Teknik Düzenlemeler Uygunluk Oranı(%)	98,6	94,01	100	100	99,8
Analiz Yapılan Parametre Sayısı	27	27	27	27	27
Teknik Düzenlemelere Aykırılık Nedeni Parametre	Araştırma Oktan Sayısı	Araştırma Oktan Sayısı			Araştırma Oktan Sayısı
		Damıtma Kalıntı Oranı			Motor Oktan Sayısı
		Kaynama Noktası Sonu			Kaynama Noktası Sonu
	Kükürt				
	Mevcut Gom				
	Motor Oktan Sayısı				

Şekil 1: Yıllara Göre K. Benzin 95 Oktan ve Motorin Numunelerinde Teknik Düzenlemelere Uygunluk

5. SONUÇ

2017 yılında AKİS kapsamında yaz ve kış dönemine ilişkin;

- ✚ Alınması hedeflenen 524 adet Motorin numunesinin 457'si, 524 adet Kurşunsuz Benzin 95 Oktan numunesinin ise 405'i alınarak akredite laboratuvarlarca analizleri yapılmıştır.
- ✚ Motorin numunelerinin **%98,5'i**, Kurşunsuz Benzin 95 Oktan numunelerinin ise **%99,8'i** teknik düzenlemelere uygun çıkmıştır. Bir başka ifadeyle, alınan numunelerin (Motorin ve Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Benzin) **%99,1'i** teknik düzenlemelere uygun çıkmıştır.
- ✚ Teknik düzenlemelere aykırı motorin ve kurşunsuz benzin 95 oktan numuneleri **Ankara, Aydın, Eskişehir, Hatay, İstanbul ve Konya** illerinden alınmıştır.
- ✚ Teknik düzenlemelere aykırı motorin numunelerinin "*Toplam Kirlilik, Parlama Noktası ve Damıtma %95 Sıcaklıkta*" parametresi teknik düzenlemelere aykırı çıkmıştır.
- ✚ Teknik düzenlemelere aykırı kurşunsuz benzin 95 oktan numunesinin "*Kaynama Noktası Sonu, Araştırma Oktan Sayısı ve Motor Oktan Sayısı*" parametreleri teknik düzenlemelere aykırı çıkmıştır.
- ✚ Alınan Motorin ve Kurşunsuz Benzin 95 Oktan numunelerinin tamamının ulusal marker referans cihaz ölçümü sonucu geçerli çıkmıştır.